

Sygn. akt III CZ 407/22

## POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Roman Trzaskowski

SSN Dariusz Zawistowski

w sprawie z powództwa D.O.  
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.  
o ustalenie i zapłatę,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 24 stycznia 2023 r. w Izbie  
Cywilnej w Warszawie,  
zażalenia powódki  
na wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu  
z 5 lipca 2022 r., sygn. akt I ACa 18/22,

**oddala zażalenie, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach  
postępowania zażaleniowego sądowi, który wyda orzeczenie  
kończące postępowanie w sprawie.**

### UZASADNIENIE

Wyrokiem z 22 września 2021 r. r. w sprawie z powództwa D.O. przeciwko Bank S.A. w W. o ustalenie i zapłatę, Sąd Okręgowy w Legnicy ustalił, że bliżej opisana umowa kredytu hipotecznego z dnia 11 sierpnia 2008 r. jest nieważna.

Po rozpoznaniu apelacji pozwanego, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z 5 lipca 2022 r. uchylił ten wyrok i sprawę przekazał Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny podniósł, że Sąd Okręgowy

uwzględnił żądanie główne powódki, czego konsekwencją było nierozpoznanie żądania ewentualnego, w ramach którego powódka domagała się zasądzenia od pozwanego na jej rzecz kwoty 85 048,31 zł. z odsetkami ustawowymi. W ocenie Sądu Apelacyjnego roszczenie główne nie zasługiwało na uwzględnienie, a zatem zaktualizowała się potrzeba odniesienia się przez Sąd pierwszej instancji do roszczenia ewentualnego, co oznacza, że w tym zakresie nie doszło do rozpoznania istoty sprawy.

W zażaleniu powódka zarzuciła naruszenie art.386 § 4 k.p.c. przez wadliwe przyjęcie przez Sąd Apelacyjny, że w sprawie wystąpiła przytoczona przesłanka uzasadniająca wydanie orzeczenia kasatoryjnego. Formułując ten zarzut, wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania.

### **Sąd Najwyższy zważył co następuje:**

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Apelacyjny wskazał, z jakich przyczyn, dzieląc zarzuty apelacji pozwanego, przyjął, że roszczenie o ustalenie nieważności umowy kredytu nie było uzasadnione, stąd powinno podlegać oddaleniu. Zwrócił także uwagę, że Sąd pierwszej instancji, w sytuacji uwzględnienia roszczenia głównego, nie rozpoznał żądania ewentualnego, nie przeprowadził postępowania dowodowego dotyczącego faktów dla niego istotnych, nie poczynił niezbędnych ustaleń faktycznych ani nie rozważył podstawy prawnej tego żądania. Z tych przyczyn uznał, że nie doszło do rozpoznania istoty sprawy (art.386 § 4 k.p.c.). Ten pogląd należy podzielić. O ile bowiem Sąd pierwszej instancji rozpoznał istotę sprawy w odniesieniu do żądania głównego, to wydanie orzeczenia kasatoryjnego zostało podyktowane konstrukcją powództwa zawierającego oba przedstawione wyżej żądania. Uwzględnienie przez sąd żądania głównego sprawia, że sąd nie orzeka wówczas o żądaniu ewentualnym. W konsekwencji żądanie ewentualne nie jest przedmiotem oceny Sądu orzekającego, który uwzględnił żądanie główne zawarte w pozwie.

W postępowaniu zażaleniowym, o którym mowa w art.394<sup>1</sup> § 1<sup>1</sup> k.p.c., Sąd Najwyższy przeprowadza wyłącznie kontrolę orzeczenia kasatoryjnego Sądu

drugiej instancji pod kątem tego, czy istotnie wystąpiła któraś z wąsko ujętych przesłanek wydania tego orzeczenia, wskazanych w art.386 § 4 k.p.c. Kognicja Sądu Najwyższego w tym postępowaniu nie obejmuje natomiast oceny trafności poglądu Sądu drugiej instancji odnoszącego się do przyczyn uwzględnienia apelacji skierowanej przeciwko wyrokowi uwzględniającemu powództwo główne. Odmienny przedmiot żądania ewentualnego sformułowanego w pozwie, o którym nie rozstrzygał Sąd Okręgowy orzekając o żądaniu głównym, implikował konieczność uchylecia wyroku Sądu pierwszej instancji. Poczynienie przez Sąd Apelacyjny niezbędnych ustaleń faktycznych oraz ocen prawnych dotyczących roszczenia ewentualnego po raz pierwszy w postępowaniu apelacyjnym prowadziłoby do rozpoznania istoty sprawy w tym zakresie wyłącznie przez Sąd drugiej instancji, naruszenia w ten sposób konstytucyjnej zasady dwuinstancyjności postępowania i uniemożliwienia realizacji kontrolnej funkcji postępowania apelacyjnego.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji (art.394<sup>1</sup> § 3 w związku z art.398<sup>14</sup> k.p.c.).

as